

Inspektionsrapport
från Skolverket
2005:44

Utbildningsinspektion vid
den fristående grundskolan
Montessoriskolan Skäret
i Göteborg

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Styrelsen för Montessoriskolan Skäret
Redegatan 12
426 77 VÄSTRA FRÖLUNDA

2005-06-23
1 (2)
Dnr 54-2004:2485

Genomförd utbildningsinspektion vid den fristående grundskolan Montessoriskolan Skäret i Göteborg

Bakgrund

Skolverket har genomfört inspektion vid den fristående grundskolan Montessoriskolan Skäret i Göteborg. Inspektionen aviserades i brev den 1 oktober 2004 och besök i verksamheten gjordes den 16 och 17 november 2004. Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt vilka bedömningar som gjorts av dem som svarat för utredningen. Utbildningsinspektionen fokuserar på sju områden vilka granskas ur olika aspekter. Den syftar således inte till att skapa en heltäckande bild av alla pågående verksamheter vid den aktuella tidpunkten.

Inspektionen skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden.

Skolverkets bedömning och beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten i Montessoriskolan Skäret, med undantag av nedanstående kritikområde, övergripande är av god kvalitet som ligger väl i linje med de nationella bestämmelserna och målen för grundskolan.

Inspektionen visar dock på vissa områden som behöver utvecklas, förbättringsområden, samt på en brist i verksamheten i förhållande till författningarna, kritikområde. Dessa redovisas nedan.

Förbättringsområden

I skolrapporten finns närmare redovisat vad som behöver förbättras inom respektive område. Skolverket bedömer att följande områden som gäller den granskade verksamheten är i behov av förbättringsinsatser, nämligen:

- skolans handlingsplan mot våld och mobbning är alltför snäv i sin definition,

- skolan bör ytterligare tydliggöra och dokumentera ansvarsuppdelningen mellan rektorn och styrelsen,
- formuleringen i stadgarna vad gäller att "skolplatser fördelas av styrelsen till i första hand syskon enligt medlemsnummer" bör ändras då några medlemsnummer inte finns samt
- skolan ger inte föräldrarna tydlig information att ett medlemskap i den ekonomiska föreningen, med tillhörande avgifter och sponsorbidrag, är frivilligt.

Kritikområde

Det finns också en brist i verksamheten i förhållande till författningarna. Bristen inom nedan angivna område skall snarast åtgärdas.

- Utbildningen är inte att betrakta som avgiftsfri då det förekommer inslag där eleverna får betala en viss summa pengar (9 kap. 7 § skollagen).

Uppföljning

Senast inom tre månader från beslutsdatum, dvs. den 23 september 2005, skall Montessoriskolan Skäret redovisa till Skolverket, enheten i Göteborg, vilka åtgärder som vidtagits inom kritikområdet.

I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden i ett fortsatt kvalitetsarbete. Skolverket avser att följa upp kvalitetsförbättringarna inom cirka två år.

På Skolverkets vägnar

Leif Davidsson
Överdirektör

Patrik Nystedt
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också enhetschefen Maria Mindhammar samt undervisningsråden Tomas Erlandsson och Claes-Göran Aggebo deltagit.

Kopia till

Göteborgs kommun, Kommunstyrelsen
Frölunda stadsdelsnämnd
samt övriga enligt fastställd sändlista

Utbildningsinspektion i Montessoriskolan Skäret

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till utbildning och omsorg
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, stödinsatser, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån de nationella författningarna. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan

Montessoriskolan Skäret	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	63
Förskoleklass	16
Grundskola	166

Montessoriskolan Skäret startade 1994 i liten omfattning. Skolan har alltefter-
som byggts ut och från och med 1999 omfattar skolan allt från förskoleklass till
och med årskurs 9. I anslutning till skolan finns skolbarnsomsorg för barn och
elever från förskoleklassen till och med årskurs 3. Denna ingår inte i inspektio-
nen.

Verksamheten är förlagd till Redegatan i stadsdelen Älvsborg. Föreningen äger
sedan november 1998 fastigheten som skolan ligger i och arrenderar ett område
kring skolan av Göteborgs kommun.

Lokalerna har byggts ut i två omgångar. I princip hela skolverksamheten be-
drivs i samma byggnad, med undantag av träslöjd samt idrott och hälsa där sko-
lan hyr in sig i närliggande lokaler.

Verksamheten bygger på montessoripedagogik. Skolans elever och lärare arbe-
tar i tre arbetsenheter. Arbetsenheternas indelning är förskoleklass till och med
årskurs 3, årskurserna 4–6 respektive årskurserna 7–9.

Flertalet elever kommer från Älvsborgs stadsdel. Samtliga elever utom en
kommer från Göteborgs kommun.

Genomförandet av inspektionen i Montessoriskolan Skäret

Skolverket sände den 1 oktober 2004 skriftlig information till skolans huvud-
man om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och
genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i
Montessoriskolan Skäret har bestått av undervisningsråden Patrik Nystedt och
Gerhard Eriksson. Besök i Montessoriskolan Skäret genomfördes den 16 och
17 november 2004.

Skolverket följer upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen
och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för
uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Rapportens underlag består av dels dokument från huvudmannen och Montes-
soriskolan Skäret, dels den information som samlats in vid observationer, inter-
vjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan infor-
mation om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem, på
rapporter från Skolverkets tillsyn och på andra uppgifter som skolan lämnat till
Skolverket eller finns publicerade på Internet etc.

I Montessoriskolan Skäret genomfördes intervjuer med rektorn, elever, lärare, föräldrar samt representanter för skolans styrelse. Lektioner i ett flertal ämnen besöktes.

Skolverket har tidigare gjort tillsyn på Montessoriskolan Skäret. I tillsynsbeslutet från våren 1997, dnr 96:1830, konstaterades att skolan alltjämt uppfyllde villkoren för godkännande. Övrig information av betydelse för inspektionen har varit Göteborgs kommuns eget kvalitetsarbete med balanserad resultatredovisning, kallad Balansen, då skolan har valt att delta i detta kvalitetsarbete. Information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem har också tagits i beaktande vid inspektionen.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna för det offentliga skolväsendet framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön. Fristående skolor skall svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för det offentliga skolväsendet.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden i överensstämmelse med dessa.

I Montessoriskolan Skäret framhåller samtliga intervjuade den goda stämning som råder på skolan. Både rektorn, lärare och elever menar att kränkande behandling kan förekomma på skolan, men att det är sällsynt.

Den positiva bild som framkom i intervjuerna kring elevernas trivsel på skolan bekräftas också av resultaten från Balansen. Skolan har där fått mycket goda resultat vad gäller elevernas bedömning av trivseln på skolan.

Undervisningen i Montessoriskolan Skäret bygger mycket på elevens eget ansvarstagande. Enligt rektorn och lärarna ligger det i montessoripedagogikens natur att eleverna tidigt tar ansvar för sitt lärande. Inspektörerna kunde vid lektionsbesöken också se exempel på att elevernas inflytande över skolarbetet är tydligt.

Det representativa inflytandet för eleverna utförs i elev-, klass-, och matråd. Enligt intervjuade elever och lärare fungerar nämnda råd på ett bra sätt, och eleverna får också gehör för sina förslag och tankar hos skolledningen.

Eleverna ger i gjorda intervjuer intryck av att känna till demokratins grundläggande principer. Även lärare och rektorn menar att eleverna har demokratiska värderingar.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att eleverna känner stor trygghet och trivsel i skolarbetet. Eleverna har också utifrån ålder och egna förutsättningar visat sig ta ett ansvar över inflytande och ansvarstagande för sitt lärande.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges, för det offentliga skolväsendet, i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Utbildningen i fristående skolor skall ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Lärarna framför att de är tydliga med att informera om de mål som eleverna skall uppnå, men att de samtidigt är osäkra på om eleverna tar till sig informationen. Det intryck inspektörerna fick var dock att de flesta elever - även de yngre - i Montessoriskolan Skäret i huvudsak känner till målen för utbildningen. Eleverna i de äldre årskurserna framför också att lärarna är nogga med att beskriva vilka mål som eleverna skall uppnå.

Av skolans kvalitetsredovisning från år 2003/2004 framgår att samtliga 14 elever i årskurs 5 nådde målen i de nationella ämnesproven med tillräckliga, goda eller mycket goda kunskaper i både svenska, engelska och matematik.

Sammanställningen av resultaten för årskurs 9 visar också att samtliga 21 elever nådde målen i svenska, engelska och matematik. Av dessa är det ett flertal som fått resultat motsvarande betygen väl godkänd och mycket väl godkänd.

Montessoriskolan Skäret har hittills gett omdömen och inte betyg till sina elever. Samtliga elever från årskurs nio var enligt rektorn behöriga till gymnasieskolan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att kunskapsmålen är kända av eleverna och att utbildningen ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väl svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan skall förmedla.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet med att forma en god miljö - fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Fristående skolor skall svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö, för att förebygga kränkningar och för att ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Montessoriskolan Skäret tränas eleverna att arbeta i demokratiska arbetsformer ända från förskoleklassen. Det sker bland annat genom klass-, elev-, och matråd där eleverna ges möjlighet att framföra och påverka aktuella frågor.

Rektorn deltar själv i elevrådet, ett deltagande som hon menar har både för- och nackdelar. Rektorn menar att det finns en risk att eleverna inte vågar lyfta fram vissa frågor. Samtidigt framför både rektorn och eleverna att elevrådet får en viss status och ses som betydelsefullt då rektorn är engagerad och deltar i elevrådets möten.

Skolan arbetar på olika sätt för en god miljö och för att förebygga kränkningar. Det finns en handlingsplan mot våld och mobbning framtagen på skolan. Planen behandlar begreppet mobbning och inte det vidare begreppet kränkande behandling. Planen innefattar en definition på mobbning, förebyggande arbete för att motverka mobbning samt vad som händer när någon elev blir mobbad.

Utöver den framtagna handlingsplanen mot våld och mobbning arbetar skolan med etik- och värderingsövningar inom ”Tillsammans” (livskunskap) i årskurserna 4–6. Där tas bland annat upp frågor kring mobbning och utanförskap. Dessutom finns det en ”kompisgrupp” på skolan där elever- och lärarrepresentanter arbetar och diskuterar dessa frågor. Lärarna ger också exempel på att skolan arbetar med etik- och samlevnadsfrågor med utgångspunkt från material på Internet.

Om någon elev blir kränkt så känner eleverna stor tillit till att personalen omedelbart vidtar åtgärder. Att skolan inte är så stor bidrar, enligt lärarna, till att alla elever blir sedda och att ingen elev riskerar att bli kränkt eller utanför utan att personalen upptäcker det.

Skolan drivs av ett föräldrakooperativ och kontakten och samarbetet mellan skolan och föräldrarna är omfattande. Skolan samverkar dels med alla föräldrar två till tre gånger per termin genom ett s.k. medlemsmöte, dels via elevernas kontaktböcker och utvecklingssamtal. Både lärarna och de intervjuade föräldrarna är nöjda med hur samarbetet och kontakten fungerar mellan hemmen och skolan.

Skolan har tillgång till skolläkare och skolsköterska i enlighet med gällande författningar. Skolsköterskan har delad tjänstgöring med The English School in Gothenburg, medan kurators- och specialpedagogtjänster köps av privata konsultbolag.

Sammanfattningsvis konstaterar inspektörerna att skolan bedriver ett aktivt arbete mot kränkande behandling för att bibehålla och utveckla den goda miljö som råder på skolan. Skolans samverkan med hemmen fungerar också mycket bra.

Däremot är skolans handlingsplan mot våld och mobbning alltför snäv och den skulle tjäna på att vidgas till att omfatta det vidare begreppet kränkande behandling.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet med lärandet är skolans huvudprocess för att utveckla kunskaper och färdigheter. Arbetet för att nå målen skall utformas av eleverna och personalen i samverkan. Samverkan skall också ske med hemmen. Allsidighet och saklighet är väsentliga vid utformningen av undervisningen. Skollagen slår också fast att hänsyn skall tas till elever i behov av särskilt stöd.

Granskningen inriktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till de lärandes olika behov. Innehåll och organisering av studierna liksom arbetsformerna och kontakterna med hem, samhälle och arbetsliv är andra områden som uppmärksammas.

I Montessoriskolan Skäret följer undervisningen 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94, med tillhörande kursplaner. Skolans timplan utgår från den nationella timplanen men den avviker något då lite fler timmar är utlagda i de flesta ämnen än i den nationella timplanen.

I de lägre årskurserna dominerar Montessoripedagogiken och det enskilda arbetet, medan arbetsformerna i årskurserna 7–9 anses vara mer traditionella. Inspektörerna såg prov på både lärarlett och individuellt arbete vid lektionsbesöken. All undervisning i årskurserna 7–9 organiseras i åldershomogena klasser medan årskurserna 1–3 och 4–6 är åldersintegrerade.

Eleverna i årskurserna 1–6 har individuella planeringsscheman för sin undervisning i de olika ämnena. Eleverna får själva välja i vilken ordning uppgifterna i planeringsschemat skall göras. Skolan har färdigproducerade planeringsscheman i matematik och svenska för de yngre åldrarna.

Eleverna i årskurserna 7–9 har var femte vecka fördjupningsveckor kring ett tema som de själva väljer.

Regelbundna utvecklingssamtal genomförs med alla elever och deras föräldrar en gång per termin. Samtalen förbereds genom att eleverna får fylla i en blankett och beskriva hur de upplever att de lyckats i de olika ämnena och i umgänget med kamraterna. Föräldrarna anser att utvecklingssamtalen håller en god kvalitet och de känner sig väl informerade om målen för utbildningen och barnens kunskapsutveckling.

I skolan finns det elever som är i behov av särskilt stöd. Åtgärdsprogram upprättas för dessa elever av lärare, specialpedagog, eleven själv och dennes föräldrar. Programmen följs upp och utvärderas kontinuerligt.

Det särskilda stödet ges i första hand inom den egna klassen av skolans egna lärare, men det kan även förekomma att specialpedagogen undervisar i mindre grupper. Specialpedagogen tjänstgör en dag i veckan. De intervjuade anser att de elever som är i behov av särskilt stöd också får den hjälp och det stöd de behöver.

I samband med att skolans första avgångsklass slutade skolan, juni 2002, fördes en intensiv debatt bland föreningens medlemmar om skolan skulle ge omdömen eller betyg. Skolan valde då att istället för betyg ha omdömen.

När samma debatt uppkom hösten 2003 blev resultatet ett annat och en majoritet beslutade att skolan från och med höstterminen 2004 skall sätta betyg istället för att ge omdömen.

I den föredragningspromemoria som ligger till grund för Skolverkets beslut om att Montessoriskolan Skäret skall få bedriva verksamhet för årskurserna 7–9 anges att skolan kommer att följa de betygskriterier som gäller för det offentliga skolväsendet. Något särskilt medgivande om att skolan skulle få rätt att anordna provning och utfärda betyg gavs då inte eftersom gällande bestämmelser inte krävde detta. Från och med den 1 januari 2001 krävs Skolverkets medgivande för en fristående skola som vill anordna provning och utfärda betyg.

Huvudmannen har nu sökt och också fått beviljat ett medgivande från Skolverket om att anordna provning och utfärda betyg enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet.

Året som gått sedan omröstningen har enligt rektorn behövts för att lärarna och rektorn själv skall kunna bli tillräckligt insatta i betygssystemet. Lärarna i årskurserna 7–9 är nog med att poängtera kvalitetsdimensionen i kunskaperna. Eleverna har fått pröva på att göra provuppgifter definierade efter de olika betygstegens kvalitetskriterier. Syftet med dessa prov är att medvetandegöra eleverna om att det inte räcker att kvantifiera och reproducera faktakunskaper vid ett givet tillfälle för att få ett högre betyg.

Lärarna följer upp elevernas lärande och kunskapsutveckling regelbundet varje vecka. Lärarna i de högre årskurserna möts under en timma varje vecka för att stämna av elevernas kunskapsutveckling.

Kontakten med samhälle och arbetsliv får eleverna bland annat genom att de sammanlagt gör fem veckors ”prao” under grundskoletiden. Tiden för ”prao” förutsätts vara fördelade på de olika ämnena. Utöver detta görs även vissa studiebesök.

Skolan har tillgång till en studie- och yrkesvägledare och eleverna anser sig få relevant information om de utbildningsvägar som erbjuds inom gymnasieskolan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Montessoriskolan Skäret ger eleverna goda förutsättningar att nå målen i läroplan och kursplaner.

Inspektörerna anser att det förberedande arbete som gjorts inför införandet av betygsättning är lovvärt. Det är viktigt att skolan även fortsättningsvis arbetar för en likvärdig och rättvis betygssättning.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå målen för denna tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om den fristående skolan har en fungerande ledning och styrning av verksamheten och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen och för att värna enskilda elevers rätts-säkerhet.

Huvudman för skolan är den ekonomiska föreningen Skäret skolköoperativ med organisationsnummer 716445-2323.

Av föreningens stadgar framgår det bland annat att föreningen är en kooperativ sammanslutning av föräldrar och att föreningen har till uppgift att driva en skola och därmed sammanhängande verksamhet. Det framgår också att skolans verksamhet grundar sig på montessoripedagogik.

Föreningens stämma, som är högsta beslutande organ, utser föreningens styrelse. På stämman har endast den rösträtt som har betalt medlemsinsatsen. Röstlängd upprättas av kassören. Enligt styrelsen fattas de viktigaste besluten på stämman.

Styrelsens uppgifter är att besluta i mål- och inriktningsfrågor medan rektorn har det övergripande ansvaret för personalen och administrationen. Rektor är föredragande i styrelsen och rapporterar till dess ordförande. Ekonomi- och löneadministration sköts av en anställd administratör, som tjänstgör motsvarande 25 procent av heltid på skolan.

Lärarna har förtroende för rektorn och hennes förmåga att klara rågången mellan styrelsens ansvarsområden och rektorns. Rektor fungerar som pedagogisk ledare, enligt lärarna. Även styrelsen och föräldrarna uttalar ett förtroende för rektorn som också är väl känd bland eleverna.

Enligt några av de intervjuade har ansvarsuppdelningen ändå inte alltid fungerat fullt ut. Det har då upplevts som om styrelsen i vissa fall har lagt sig i de operativa och verkställande frågorna som egentligen rektorn ansvarar för. Styrelsen menar att de är medvetna om vilka frågor som är operativa och vilka frågor som är av mål- och inriktningskaraktär, men medger samtidigt att det under uppbyggnadsskedet kan ha funnits oklarheter i detta avseende.

Rektor, som är utbildad grundskollärare 4–9 i svenska, engelska och franska, anställdes vid skolan år 2002. Hon har tidigare arbetat som rektor vid Franska skolan och Mobila gymnasiet.

Rektor har upprättat skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2003/2004. Lärarna anser sig vara väl förtrogna med innehållet i kvalitetsredovisningen, även om de inte deltagit i framtagandet av dokumentet.

Till grund för kvalitetsredovisningen ligger bland annat skolans egna utvärderingar. Lärarna gör egna utvärderingar i slutet av varje läsår vad gäller exempelvis pedagogik och organisation. Lärarna genomför också fortlöpande både muntliga och skriftliga utvärderingar tillsammans med eleverna. Elever som börjar gymnasieskolan följs dessutom upp såtillvida att de får en enkät hemskickad till sig där de får ange vilken uppfattning de i efterhand har av Montessoriskolan Skäret.

Övrig dokumentation som skolan har tagit fram är bland annat en lokal arbetsplan där skolans mål framgår, en krisplan vid nödsituationer samt en arbetsmiljöplan.

Omdömen, betygskataloger, åtgärdsprogram och protokoll förvaras i brandsäkert dokumentskåp på rektorsexpeditionen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att rektorn är väl förtrogen med verksamheten och att hon har ett stort förtroende hos både personal, föräldrar och styrelse. Det är dock inte säkerställt att rektorn alltid har haft mandat fullt ut att fatta egna beslut i operativa och verkställande frågor inom rektors ansvarsområde. Inspektörerna bedömer därför att skolan ytterligare bör tydliggöra och dokumentera ansvarsuppdelningen mellan rektorn och styrelsen.

Inspektörerna anser att skolan har bra rutiner för sitt kvalitetsarbete och en kvalitetsredovisning i enlighet med gällande förordning.

6. Tillgång till utbildning och omsorg

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för skolväsendet. En fristående skola skall vara öppen för alla barn och ungdomar som har rätt till utbildning i motsvarande skolform i det offentliga skolväsendet.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som förutsätts i skollagens bestämmelser. Även principerna för intagning och informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

Montessoriskolan Skäret har tre urvalskriterier angivna i föreningens stadgar. Av stadgarna framgår det i 6 § bland annat att ”skolplatser fördelas av styrelsen till i första hand syskon enligt medlemsnummer”. Några sådana medlemsnummer erhålls dock inte enligt styrelsen utan samtliga syskon har förtur oberoende av medlemsnummer. I andra hand fördelas platserna till barn boende i Älvsborg efter kötid och i tredje hand övriga efter anmälningsdatum.

Det är många sökande till skolan. När en familj är intresserad av att anmäla sitt barn till skolan skall föräldrarna skriva ett brev till föreningens köansvarige, där föräldrarna kort berättar om varför de vill att deras barn skall börja på skolan. Därefter får familjen en anmälningsblankett att fylla i samt ett ”köplatsnummer”.

Nästa steg i processen är att föräldrarna bjuds in till samtal med ett par medlemmar i antagningsgruppen där syftet med samtalet är att skolan ger information om vad det innebär att vara medlem samt vad det innebär att ha sitt barn på Montessoriskolan Skäret.

I samband med ansökan skall föräldrarna också fylla i en blankett som redovisar elevernas eventuella behov av särskilt stöd. I intervjuer med föräldrar och styrelsen framkom det att skolan inte kan ta emot för många elever med behov av särskilt stöd. Detta gäller oaktat om skolan får resurstillskott eller inte från hemstadsdelen då skolan enligt styrelsen inte har organisatoriska möjligheter att undervisa för många elever samtidigt med liknande behov av särskilt stöd.

Rektorn är föredragande inför styrelsens beslut i antagningsärenden. I samband med antagningen tar styrelsen beslut om medlemskap i föreningen.

Ett medlemskap i föreningen är enligt rektorn och styrelsen frivilligt. Enligt skolans informationsfolder är alla föräldrar vid skolan idag medlemmar, en uppgift som dock inte stämmer enligt några av de intervjuade då det finns föräldrar som inte är medlemmar.

Insatsen i föreningen är 50 kr. Föräldrar som inte betalar insatsen får påminnelser att betala. Som medlem i föreningen åtar man sig enligt stadgarna vissa förpliktelser. Föreningens medlemmar delas in i olika arbetsgrupper som ansvarar för exempelvis ekonomi, antagning, information, fastigheten etc. Föräldrarna ansvarar också för akuta insatser som exempelvis snöskottning. De intervjuade är nöjda med den här organisationen.

Montessoripedagogiken i sig uppfattas av rektorn som skolans val. Rektorn och lärarna anser att montessoripedagogiken i sig erbjuder val av fördjupning inom flera ämnen. En motsvarighet till elevens val finns därför genom de fördjupningsveckor som årskurserna 7–9 har var femte vecka.

Skolan erbjuder franska och tyska inom ramen för språkval. Enligt rektorn är det tre elever i skolan som har modersmålsundervisning. Det finns ingen elev som läser svenska som andraspråk och något sådant behov har inte framkommit.

I skolan förekommer inslag där eleverna får betala en viss summa pengar. Eleverna betalar dels pengar till en klasskassa som nyttjas för att finansiera entréer och kortare utflykter, dels cirka 2 000 kronor till en avslutande klassresa i årskurs 9.

Skolan har för närvarande ingen elev med fysiskt funktionshinder men byggnaden, som är på två plan, är utrustad med hiss och det finns en handikapptolett.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan inte är avgiftsfri då det förekommer inslag där eleverna får betala en viss summa pengar.

Vidare bedömer inspektörerna att styrelsen bör ändra föreningens stadgar vad gäller att "skolplatser fördelas av styrelsen till i första hand syskon enligt medlemsnummer", då några medlemsnummer inte finns.

Inspektörerna anser också att skolan har ett ansvar för att föräldrarna får tydlig information om att ett medlemskap i den ekonomiska föreningen, med tillhörande avgifter och arbetsåtaganden, är frivilligt.

Skolverket vill också tydliggöra att det är av största vikt att en fristående skola gör en individuell och saklig prövning vid bedömning av om en elev med stora stödbehov skall tas emot på skolan.

En fristående skola skall enligt bestämmelserna vara öppen för alla och anpassa sin organisation och sin undervisning så att hänsyn tas till alla elevers behov och förutsättningar. Enligt 9 kap. 2 § punkt 3 skollagen kan en elev dock nekas plats om det medför betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för skolan.

Med betydande organisatoriska svårigheter avses enligt förarbetena bland annat att skolan behöver göra större ombyggnationer för att anta en elev. Det kan dock i undantagsfall även finnas situationer där en fristående skola har skäl att neka en elev plats på skolan med motiveringen att det medför betydande organisatoriska svårigheter på grund av elevens omfattande stödbehov.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Utbildningen skall vara avgiftsfri.

Vid inspektionen granskas dessa och andra förutsättningar för att bedriva en utbildning av god kvalitet. Även skolans ekonomiska stabilitet och de långsiktiga förutsättningarna för verksamheten behandlas.

Föreningen har en ekonomi i balans och dessutom nästan en miljon kronor i likvida medel att tillgå.

Montessoriskolan Skäret har en relativt hög lärartäthet då de har cirka åtta lärartjänster på 100 elever utöver de specialpedagogtjänster och slöjdlärtjänster som köps in externt. Kurators- och psykologtjänster köps också in externt.

Samtliga lärare - utom en - har lärarutbildning. Registerkontroll görs enligt rektorn och lärarna vid nyanställningar.

Skolan har upprättat en kompetensutvecklingsplan för år 2004-2005 och erbjuder kompetensutveckling motsvarande 1 000 kr per person och läsår. Lärarna är nöjda med den kompetensutveckling som erbjuds.

Samtliga intervjuade är nöjda vad gäller tillgången på utrustning och läroböcker. Eleverna anser att skolan är välutrustad och att de har god tillgång till Internetanslutna datorer, skolan har ett tjugotal sådana. Föräldrarna ansvarar för teknisk datorsupport och installationer.

Skolan hyr lokaler för träslöjd och idrott och hälsa. I övrigt är skolans egna lokaler ändamålsenliga och välutrustade. Det enda negativa som framkom kring skolans lokaler och utrustning var från de äldre eleverna som menade att skolan erbjuder för lite möjligheter till aktiviteter under rasterna.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att skolan använder sig av lärare och förskollärare som har en utbildning avsedd för den utbildning de i huvudsak skall bedriva.

Inspektörerna gör vidare bedömningen att skolans lokaler, datorer och övrigt material håller god standard.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Montessoriskolan Skäret övergripande är av god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- skolans handlingsplan mot våld och mobbning är alltför snäv i sin definition,
- skolan bör ytterligare tydliggöra och dokumentera ansvarsuppdeleningen mellan rektorn och styrelsen,
- formuleringen i stadgarna vad gäller att ”skolplatser fördelas av styrelsen till i första hand syskon enligt medlemsnummer” bör ändras då några medlemsnummer inte finns samt
- skolan ger inte föräldrarna tydlig information att ett medlemskap i den ekonomiska föreningen, med tillhörande avgifter och sponsorbidrag, är frivilligt.

Det finns också en sådan brist i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristen inom nedan angivna område skall snarast åtgärdas.

- Utbildningen är inte att betrakta som avgiftsfri då det förekommer inslag där eleverna får betala en viss summa pengar (9 kap. 7 § skollagen).

Datum	Ort
2005-06-23	Göteborg

Patrik Nystedt
Gerhard Eriksson